

GEZELLE-THIJMVERENIGING, Nederlands-Vlaamse vereniging voor culturele uitwisseling en samenwerking, opgericht in maart 1947, eerst onder de benaming Thijmgenootschap, vanaf april 1948 als Gezelle-Thijmvereniging.

De stichting was het gevolg van het Groot-Nederlands Congres der Katholieken van Noord en Zuid, gehouden in Baarn op 26 en 27 oktober 1946. De voornaamste initiatiefnemers waren meteen ook de bestuursleden, met name de Nijmeegse hoogleraar Mgr. Karel Bellon (voorzitter), de Leuvense filosoof Herman L. van Breda (ondervoorzitter), en als secretarissen J. Schiphorst voor Nederland en Lode Roose voor België. Tot de meest actieve leden behoorden aan Vlaamse zijde de hoogleraren Victor d'Espallier en José Aerts, de filoloog Edward Rombouts en de secretaris van het Davidsfonds Eduard Amter.

Niet alleen de Groot-Nederlandse gedachte, maar ook de Benelux-context lagen aan de grondslag van de vereniging. Er was ook de naoorlogse ideologisch-filosofische context: als katholieke organisatie wilden de stichters "bijdragen tot de christelijke grondslag van een herrijzend Europa" en de christelijke cultuur "verdedigen tegen het oprukkende marxisme". De Gezelle-Thijmvereniging wilde, als contactforum voor katholieke cultuurverenigingen en hun verantwoordelijken, met katholieke intellectuelen uit Noord en Zuid aan cultuurspreiding doen. Concreet zette men in 1947 contactdagen voorop en een repertorium van verenigingen en sprekers. Verder wilde men cultuurspreiding, onder andere via bibliotheek- en boekuitwisselingen, academische en studentencontacten bevorderen. Na een veelbelovende start deemsterde de vereniging al in het begin van de jaren 1950 weg, om na 1952 haast niets meer van zich te laten horen. Van de oorspronkelijke doelstelling (een gemeenschappelijk cultureel programma) was niets in huis gekomen. Het ontbreken van de nodige drijvende krachten en een gemeenschappelijk secretariaat, en het wegvallen van de steun van het Davidsfonds, was de vereniging fataal geworden.

LITERATUUR: L. Roose, 'De Gezelle-Thijmvereniging, genootschap tot bevordering der culturele samenwerking tussen katholieke verenigingen uit Noord en Zuid 1946-1950', in WT, jg. 48, nr. 2 (1989), p. 94-100.

JAN DE MAEYER